บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การทดสอบความเหมาะสมของการแจกแจง

จากการแจกแจงความน่าจะเป็น สมมุติฐาน x เป็นตัวแปรสุ่มของการขัดข้อง จะหาความถี่ของตัวแปรสุ่ม x แต่ละค่าได้ ถ้าทราบความถี่ทั้งหมด ซึ่งก็คือจำนวนของ เวลาที่ขัดข้องที่นำมาทดลอง สมมุติเท่ากับ NTTE (Number of TTF.) ความถี่เหล่านั้นจะมีค่า เท่ากับ NTTE.Rr (X=x) ความถี่นี้เป็นความถี่ที่คาดว่าจะได้ (Expected) เท่านั้น ไม่ใช่ความถี่ที่ได้จากข้อมูลจริง ดังนั้นจะต้องทดสอบความแตกต่างระหว่างความถี่ที่ได้จากข้อมูลจริง (Observed) และความถี่ที่คาดว่าจะได้ (Expected) ตามที่ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับการแจกแจงความน่าจะเป็นของตัวแปรสุ่ม x ว่ามีนัยสำคัญ (Significant) หรือไม่ โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (chi - square test) การทดสอบความเหมาะสมของการแจกแจงความถี่ที่ได้จากข้อมูลจริง และความถี่ที่คาดว่าจะได้ขึ้นอยู่กับค่าของ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^{k} \frac{(O_i - e_i)^2}{e_i} = \sum_{i=1}^{k} \frac{O_i^2}{e_i} - NTTF$$

เมื่อ χ^2 เป็นค่าของตัวแปรสุ่ม χ^2 ซึ่งมีการแจกแจงใกล้เคียงกับการแจกแจงไคสแควร์มากที่สุด สัญลักษณ์ O_i และ e_i เป็นความถี่ที่ได้จากข้อมูลจริงและความถี่ที่คาดว่าจะได้ตามทฤษฎีตามลำดับ

ถ้าความถี่ที่ได้จากข้อมูลมีค่าใกล้เคียงกับความถี่ที่คาดว่าจะได้ตามทฤษฎี ก็จะมีค่าน้อย ถ้าความถี่ต่างกันมาก ค่าของ χ^2 ก็จะมากด้วย ฉนั้นขอบเขตที่ยอมรับได้ก็คือ เมื่อ $\chi^2 < \chi^2_\alpha$ โดยที่ χ^2_α เป็นค่าที่ได้จากตารางการแจกแจงไคสแควร์ เมื่อระดับความมีนัยสำคัญคือ α และขั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom) ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ จำนวนขั้นในการทดสอบข้อมูล และจำนวนค่าพารามิเตอร์สถิติ ของการแจกแจงที่นำมาทด

สอบข้อมูล

การทดสอบความเหมาะสมของการแจกแจง ความถี่ที่ได้จากข้อมูล และความถี่ที่คาดว่าจะได้จากสมมุติฐานการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล (Exponential distribution) การแจกแจงปกติ (Normal distribution) การแจกแจงล้อกนอร์มัล (Log-normal distribution) และการแจกแจงเวบูล (Weibull distribution) ได้ทำการทดสอบดูว่าข้อมูลมีการกระจายใกล้เคียงกับการแจกแจงใด เพื่อที่จะได้อาศัยการแจกแจงนั้นเป็นสมมุติฐานในการวิเคราะห์พารามิเตอร์การขัดข้อง เนื่องจากว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาอาจมีการผิดพลาดบ้างหรือมีไม่มากพอที่จะสร้างฮิสโตแกรม (Histogram) วัดการกระจายที่สมบูรณ์ได้ จึงต้องอาศัยการแจกแจงสถิติดังกล่าว สำหรับการทดสอบข้อมูล เวลาขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 1 ซึ่งเป็นเครื่องจักรกลรถขุดขนาด $^1/_2$ หลา^3 ชนิด DL - MA จำนวน 13 คัน มีจำนวนข้อมูลที่เป็นตัวอย่าง (NTTF) 24 ข้อมูล และมีเวลาที่ขัดข้อง (TTF) แสดงไว้ในตารางที่ 2.11 ในบทที่ 2 นำมาทำการแบ่งขนาดของชั้นเวลาที่ขัดข้องที่เหมาะสมได้ 12 ชั้น จากจำนวนชั้นเท่ากับพิสัยหารด้วยขนาดของชั้นต่อมาทำการหาความแตกต่างความถี่ที่ได้จากข้อมูล และจากสมมุติฐานการแจกแจงสถิติที่นำมาใช้

จากตารางที่ 3.1 O_i เป็นความถี่ที่ได้จากข้อมูล pdf. เป็นฟังก์ชั่นการแจกแจงความน่าจะเป็น (Probability density function) ของการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล pdf หรือ $f(t) = \lambda \exp(-\lambda t)$ และระหว่างช่วงเวลา $t_1 - t_2 = \int_{t_1}^{t_2} f(t)\,dt$ ค่า e_i เป็นความถี่ที่คาดว่าจะได้จากสมมุติฐานการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล มีค่าเท่ากับ NTTF $\int_{t_1}^{t_2} f(t)\,dt$ ได้ค่า $\chi^2 = 45.614$ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ค่า $\chi^2_{.05}$ จากตารางไคสแควร์เท่ากับ 18.307 โดยมีชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df) = 12 = 10 เมื่อค่า $\chi^2 < \chi^2_{.05}$ จึงสรุปได้ว่า การแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 1 ไม่เป็นการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล ทำการทดสอบข้อมูลกับการแจกแจงปกติ การแจกแจงล้อกนอร์มัล และการแจกแจงเวบูล ด้วยวิธีเช่นเดียวกันโดยมีค่าฟังก์ชั่นการแจกแจงความน่าจะเป็นระหว่างช่วงเวลา $t_1 - t_2$ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 การทดสอบความเหมาะสมการแจกแจงของข้อมูลกับการแจกแจง เอ็กซ์โปเน็นเชียล

i	$t_1 - t_2$	O_i	Pdf.	e_i	$\frac{(O_i - e_i)^2}{e_i}$
1	1080 - 1245	1	0.0475	1.10	0.009
2	1245 - 1410	2	0.0422	1.00	1.000
3	1410 - 1575	1	0.0389	0.93	0.005
4	1575 - 1740	2	0.0 359	0.86	1.511
5	1740 - 1905	3	0.0331	0.79	6.182
6	1950 - 2070	4	0.0305	0.73	14.648
7	2070 - 2235	3	0.0282	0.68	7.915
8	2235 - 2400	3	0.0260	0.62	9.136
9	2400 - 2565	2	0.0240	0.57	3.588
10	2565 - 2730	1	0.0221	0.53	0.417
11	2730 - 2895	1	0.0204	0.49	0.531
12	2895 - 3060	1	0.0188	0.45	0.672
	รวม	24			45.614

การแจกแจงปกติ $$= \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \int_{t_1}^{t_2} \exp\left[-(t-\mu)^2/2\sigma^2\right] dt$$

การแจกแจงล้อกนอร์มัล $$= \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \int_{t_1}^{t_2} \frac{1}{t} \exp\left[-\frac{1}{2}(\log t - \mu)^2/\sigma^2\right] dt$$

การแจกแจงเวบูล $$= \int_{t_1}^{t_2} \frac{\beta t^{\beta-1}}{\sigma\beta} \exp\left[-(t/\sigma)^{\beta}\right] dt$$

พบว่าการแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 1 เป็นการแจกแจงปกติ การแจกแจงล้อกนอร์มัล และการแจกแจงเวบูล โดยมีการแจกแจงปกติมีค่า χ^2 น้อยที่สุด

ตารางที่ 3.2 <u>การทดสอบความเหมาะสมการแจกแจงสถิติกับการแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 1</u>

การแจกแจง	χ^2	$\chi^2 0.05$	df	ผลการทดสอบ
เอ็กซ์โปเน็นเชี่ยน	45.614	18.307	10	ไม่เหมาะสม
ปกติ	1.933	16.919	9	เหมาะสม
ล้อกนอร์มัล	2.408	16.919	9	เหมาะสม
เวบูล	6.016	18.307	10	เหมาะสม

การทดสอบความเหมาะสมการแจกแจงของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 2,3,4 และ 5 สรุปได้ตามตารางที่ 3.3-3.6 ตามลำดับ จากการทดสอบนี้ พบว่าการแจกแจงปกติมีความเหมาะสมที่สุดในการนำมาใช้เป็นสมมุติฐานการแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถขุด ของการศึกษาวิจัยนี้ เนื่องจากมีค่า χ^2 ไม่มากนักและอยู่ในขอบเขตที่ยอมรับได้ของเครื่องจักรกลที่นำมาศึกษาทั้ง 5 กลุ่ม สำหรับการทดสอบความเหมาะสมการแจกแจงการขัดข้องของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทาน หมายเลขอุปกรณ์ 216 WD, GR - 56, 124 WD, 130 WD และ 6313 Z กับสมมุติฐานการแจกแจงเวบูล สรุปได้ตามตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.3 <u>การทดสอบความเหมาะสมการแจกแจงสถิติ กับการแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 2</u>

การแจกแจง	χ^2	$\chi^2 0.05$	df	ผลการทดสอบ
เอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล	59.894	23.685	14	ไม่เหมาะสม
ปกติ	11.902	22.362	13	เหมาะสม
ล้อกนอร์มัล	7.821	22.362	13	เหมาะสม
เวบูล	23.310	23.685	14	เหมาะสม

ตารางที่ 3.4 การทดสอบความเหมาะสมการแจกแจงสถิติกับการแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 3

การแจกแจง	χ^2	$\chi^2_{0.05}$	df	ผลการทดสอบ
เอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล	117.154	22.362	13	ไม่เหมาะสม
ปกติ	3.099	21.026	12	เหมาะสม
ล็อกนอร์มัล	4.892	21.026	12	เหมาะสม
เวบูล	12.599	22.362	13	เหมาะสม

ตารางที่ 3.5 การทดสอบความเหมาะสมการแจกแจงสถิติกับการแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 4

การแจกแจง	χ^2	$\chi^2_{0.05}$	df	ผลการทดสอบ
เอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล	141.608	23.685	14	ไม่เหมาะสม
ปกติ	10.522	22.362	13	เหมาะสม
ล็อกนอร์มัล	6.346	22.362	13	เหมาะสม
เวบูล	40.459	23.685	14	ไม่เหมาะสม

ตารางที่ 3.6 การทดสอบความเหมาะสมการแจกแจงสถิติกับการแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 5

การแจกแจง	χ^2	$\chi^2_{0.05}$	df	ผลการทดสอบ
เอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล	277.369	21.026	12	ไม่เหมาะสม
ปกติ	14.306	19.675	11	เหมาะสม
ล็อกนอร์มัล	24.677	19.675	11	ไม่เมาะสม
เวบูล	10.541	21.026	12	เหมาะสม

ตารางที่ 3.7 การทดสอบความเหมาะสมการแจกแจงเวบุลกับการแจกแจงการขัดข้องของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทาน

หมายเลขอุปกรณ์	χ^2	$\chi^2_{0.05}$	df	ผลการทดสอบ
216 WD	4.538	7.815	3	เหมาะสม
GT - 56	9.940	15.507	8	เหมาะสม
124 WD	8.752	18.307	10	เหมาะสม
130 WD	10.085	16.919	9	เหมาะสม
NSK 6313 Z	20.908	23.685	14	เหมาะสม

3.2 การแจกแจงการขัดข้องที่ได้จากข้อมูล

ค่าพารามิเตอร์การขัดข้อง (Failure Parameter) ที่สำคัญได้แก่ ความเชื่อถือได้ (Reliability) อัตราการขัดข้อง (Failure Rate) และเวลาเฉลี่ยก่อนการขัดข้อง (Mean time to failure) ซึ่งเป็นตัวแปรที่จะบอกให้เราทราบว่า ตัวแปรสุ่มของการขัดข้องที่พิจารณาให้เป็นตัวอย่าง (Sample) จากกลุ่มของเครื่องจักรกล (population) กลุ่มหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาอย่างไร เช่น เครื่องจักรกลรถขุดมีโอกาสที่จะเกิดการขัดข้องในช่วงเวลาปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด

จากข้อมูลเวลาการขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 1 มีจำนวนเวลาก่อนการขัดข้อง (NTTE) เท่ากับ 24 กำหนดให้เป็นตัวอย่างทั้งหมดที่นำมาทดสอบ (N) และกำหนดให้

$R(t)$ = โอกาสที่เครื่องจักรกลไม่เกิดการขัดข้องในช่วงเวลา $(0,t)$

$F(t)$ = โอกาสที่เครื่องจักรกลเกิดการขัดข้องในช่วงเวลา $(0,t)$

$L(t)$ = จำนวนเครื่องจักรกลที่ไม่เกิดการขัดข้องที่เวลา t

เราสามารถแสดงโค้งการกระจายของ $R(t)$ และ $F(t)$ ได้ ดังรูปที่ 3.1 เมื่อ $R(t) = L(t)/N$ และ $F(t) = 1-R(t)$ จากตารางที่ 3.8 ความแตกต่างระหว่าง $F(1245) - F(1080)$ ซึ่งมีความห่างของขั้นเวลา (dt) เท่ากับ 165 ชั่วโมง เป็นสัดส่วนของประชากรหรือกลุ่มเครื่องจักรกลรถขุดกลุ่มที่ 1 ที่คาดหมายว่า จะเกิดการขัดข้องระหว่าง

เวลา 1080 ถึง 1245 ชั่วโมง จำนวนเครื่องจักรกลที่ขัดข้องในช่วงเวลา $(t,t + dt)$ จะเท่ากับ $L(1080) - L(1245)$ และกำหนดให้

Δ = จำนวนเครื่องจักรกลที่ขัดข้องในช่วงเวลา $(t,t + dt)$

$f(t)$ = โอกาสที่เครื่องจักรกลเครื่องแรกเกิดการขัดข้องในช่วงเวลา $(t,t + dt)$

$r(t)$ = โอกาสที่เครื่องจักรกลเกิดการขัดข้องต่อ 1 ชั่วโมงในช่วงเวลา $(t,t + dt)$

ดังนั้น $f(t) = \Delta/N$

และ $$r(t) = \frac{f(t)}{R(t).dt}$$

การคำนวณในตารางที่ 3.8 กำหนดขนาดของขั้นแต่ละขั้น (dt) เท่ากับ 165 ชั่วโมง ที่เวลา 0 ชั่วโมง เป็นเวลาเริ่มต้น เครื่องจักรกลทุกคันยังไม่เกิดการขัดข้อง $L(o)$ จึงเท่ากับ 24 เท่ากับจำนวนที่นำมาทดลองทั้งหมด (N) และ $R(O) = 1$ เมื่อเวลาผ่านไป $t = 1410$ ชั่วโมง เครื่องจักรกลได้เกิดการขัดข้องไปแล้วเป็นจำนวน 3 คัน คือ คันแรกขัดข้องที่เวลา 1080 ชั่วโมง คันที่สองและสาม ขัดข้องเวลา 1260 ชั่วโมง ดังนั้น $L(1410)$ เท่ากับจำนวนตัวอย่างทั้งหมดลบด้วยจำนวนที่ขัดข้อง เมื่อเวลา 1410 ชั่วโมง และ

$$R(1410) = L(1410)/N = 21/24 = 0.875$$

$$F(1410) = 1 - R(1410) = 1 - 0.875 = 0.125$$

$$\Delta = L(1410) - L(1575) = 21 - 20 = 1$$

$$f(1410) = \Delta/N = 1/24 = 0.042$$

$$r(1410) = \frac{f(1410)}{R(1410).dt} = \frac{0.042}{0.875 \times 165} = 0.00029$$

จนถึงเวลา 3060 ชั่วโมง เป็นเวลาที่เครื่องจักรกลคันสุดท้ายเกิดการขัดข้อง นำพารามิเตอร์การขัดข้องที่คำนวณได้นี้ มาพล็อตกราฟดังแสดงในรูปที่ 3.1 และทำการปรับค่าอัตราการขัดข้อง (r) จากต่อหน่วยเวลา 1 ชั่วโมง มาเป็น 165 ชั่วโมงด้วยการเอา dt คูณกับ $r(t)$ ถ้าวิเคราะห์จากรูปที่ 3.1 จะพบว่า ที่ช่วงเวลา O-A หรือช่วงเวลาประมาณ 0-1260 ชั่วโมง เป็นการขัดข้องขั้นต้น (Early failure) เป็นการขัดข้องที่ผิดปกติ มีความน่าจะเป็นของพารามิเตอร์อัตราการขัดข้องสูงกว่า เส้นโค้งการกระจายการขัดข้องทั่ว ๆ ไป สาเหตุการเกิดขัดข้องในช่วงนี้ อาจเกิดจากเครื่องจักรกลได้รับการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนอุปกรณ์มาไม่ดีพอ

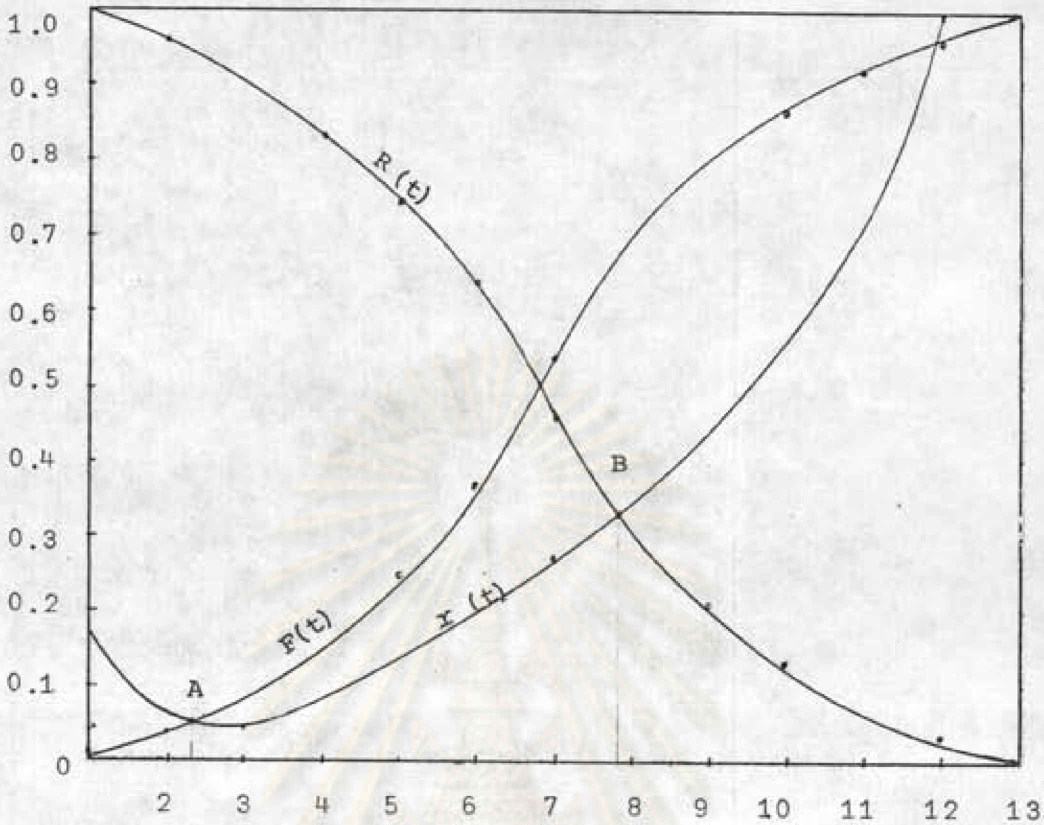

รูปที่ 3.1 กราฟ R(t) , F(t) และ r(t) ของเครื่องจักรกลรถขุดกลุ่มที่ 1

ถ้าเป็นเครื่องจักรกลใหม่ ผู้ควบคุมอาจยังไม่ชำนาญกับการใช้งาน หลังจากใช้งานได้ไม่นาน จึงเกิดการขัดข้องขึ้น และจากข้อมูลการขัดข้องเครื่องจักรกลรถขุดกลุ่มที่ 1 จำนวน 24 ข้อมูล พบว่ามีจำนวน 3 ข้อมูลที่ขัดข้องในช่วงเวลานี้ 3 ข้อมูล หรือ 12.5% ที่ช่วงเวลา A-B หรือช่วงเวลาประมาณ 1260 - 2200 ชั่วโมง เป็นการขัดข้องแปรสุ่ม (Random failure) การเกิดขัดข้องเป็นไปตามปกติ มีจำนวน 10 ข้อมูล หรือ 42% ที่ช่วงเวลา B หรือที่เวลาประมาณ 2200 ชั่วโมงขึ้นไป เป็นการขัดข้องแบบหมดสภาพ (Wearout failure) อุปกรณ์ต่าง ๆ ของเครื่องจักรกลเริ่มหมดสภาพการใช้งาน และมีจำนวน 11 ข้อมูล หรือ 45.5%

เวลาเฉลี่ยก่อนการขัดข้อง (MTTF) เท่ากับผลรวมเวลาที่ขัดข้องของข้อมูลหารด้วยจำนวนของข้อมูล

$$MTTF = \sum_{i=1}^{N} TTF_i / N = 2042.5 \text{ ชั่วโมง}$$

ตารางที่ 3.8 การแจกแจงจากข้อมูลจริงของเครื่องจักรกลรถยุดกลุ่มที่ 1

ลำดับ	เวลา, t	L(t)	R(t)	F(t)	Δ	f(t)	r(t)
0	0	24	1.00	0	0	0	0
1	1080	24	1.00	0	1	0.042	0.00025
2	1245	23	0.96	0.04	2	0.083	0.00053
3	1410	21	0.88	0.12	1	0.042	0.00029
4	1575	20	0.83	0.17	2	0.083	0.00061
5	1740	18	0.75	0.25	3	0.125	0.00101
6	1905	15	0.63	0.37	4	0.166	0.00162
7	2070	11	0.46	0.54	3	0.125	0.00165
8	2235	8	0.33	0.67	3	0.125	0.00227
9	2400	5	0.21	0.79	2	0.083	0.00242
10	2565	3	0.13	0.87	1	0.042	0.00202
11	2730	2	0.08	0.92	1	0.042	0.00303
12	2895	1	0.04	0.96	1	0.042	0.00606
13	3060	0	0	1.00	-	-	-

ตารางที่ 3.9 การแจกแจงจากข้อมูลจริงของเครื่องจักรกลรถยุดกลุ่มที่ 2

t	L(t)	R(t)	F(t)	Δ	f(t)	r(t)
0	40	1.00	0	0	0	0
1260	40	1.00	0	1	0.025	0.00014
1440	39	0.97	0.03	2	0.050	0.00028
1620	37	0.92	0.07	3	0.075	0.00045
1800	34	0.85	0.15	6	0.150	0.00098
1980	28	0.70	0.30	5	0.125	0.00099
2160	23	0.57	0.43	5	0.125	0.00121
2340	18	0.45	0.55	4	0.100	0.00123
2520	14	0.35	0.65	2	0.050	0.00079
2700	12	0.30	0.70	3	0.075	0.00139
2880	9	0.22	0.78	1	0.025	0.00062
3060	8	0.20	0.80	2	0.050	0.00139
3240	6	0.15	0.85	1	0.025	0.00093
3420	5	0.13	0.87	1	0.025	0.00111
3600	4	0.10	0.90	2	0.050	0.00278
3780	2	0.05	0.95	1	0.025	0.00278
3960	1	0.02	0.98	1	0.025	0.00555
4140	0	0	1.00	0	-	-

MTTF = 2350.5 ชั่วโมง

ตารางที่ 3.10 การแจกแจงจากข้อมูลจริงของเครื่องจักรกลรถยุดกลุ่มที่ 3

t	L(t)	R(t)	F(t)	Δ	f(t)	r(t)
0	66	1.00	0	0	0	0
1620	66	1.00	0	2	0.030	0.00018
1788	64	0.97	0.03	1	0.015	0.00009
1956	63	0.95	0.05	3	0.045	0.00028
2124	60	0.91	0.09	4	0.061	0.00040
2292	56	0.85	0.15	7	0.106	0.00074
2460	49	0.74	0.26	7	0.106	0.00085
2628	42	0.64	0.36	10	0.152	0.00142
2796	32	0.48	0.52	9	0.136	0.00167
2964	23	0.35	0.65	6	0.091	0.00155
3132	17	0.26	0.74	6	0.091	0.00210
3300	11	0.17	0.83	5	0.076	0.00271
3468	6	0.09	0.91	3	0.045	0.00298
3636	3	0.05	0.95	1	0.015	0.00198
3804	2	0.03	0.97	1	0.015	0.00298
3972	1	0.01	0.99	1	0.015	0.00595
4140	0	0	1.00	0	-	-

MTTF = 2790 ชั่วโมง

ตารางที่ 3.11 การแจกแจงจากข้อมูลจริงของเครื่องจักรกลรถยุดกลุ่มที่ 4

t	L(t)	R(t)	F(t)	Δ	f(t)	r(t)
0	72	1.00	0	0	0	0
1440	72	1.00	0	1	0.014	0.00008
1608	71	0.97	0.03	7	0.097	0.00058
1777	64	0.89	0.11	5	0.069	0.00046
1946	59	0.82	0.18	7	0.097	0.00070
2115	52	0.72	0.28	10	0.140	0.00114
2283	42	0.58	0.42	9	0.125	0.00127
2452	33	0.46	0.54	6	0.083	0.00108
2621	27	0.38	0.62	7	0.097	0.00154
2790	20	0.28	0.72	8	0.111	0.00237
2958	12	0.17	0.83	3	0.042	0.00148
3127	9	0.13	0.87	3	0.042	0.00198
3296	6	0.08	0.92	2	0.028	0.00198
3465	4	0.06	0.94	1	0.014	0.00148
3633	3	0.04	0.96	1	0.014	0.00198
3802	2	0.03	0.97	1	0.014	0.00296
3971	1	0.01	0.99	1	0.014	0.00593
4140	0	0	1.00	0	-	-

MTTF = 2452.5 ชั่วโมง

ตารางที่ 3.12 การแจกแจงจากข้อมูลจริงของเครื่องจักรกลรถขุดกลุ่มที่ 5

t	L(t)	R(t)	F(t)	Δ	f(t)	r(t)
0	52	1.00	0	0	0	0
1980	52	1.00	0	1	0.019	0.00012
2147	51	0.98	0.02	1	0.019	0.00012
2314	50	0.96	0.04	1	0.019	0.00012
2481	49	0.94	0.06	1	0.019	0.00012
2648	48	0.92	0.08	2	0.038	0.00025
2815	46	0.88	0.12	2	0.038	0.00026
2982	44	0.85	0.15	2	0.038	0.00027
3150	42	0.81	0.19	3	0.058	0.00043
3317	39	0.75	0.25	4	0.077	0.00061
3484	35	0.67	0.33	10	0.192	0.00171
3651	25	0.48	0.42	10	0.192	0.00239
3818	15	0.29	0.71	6	0.115	0.00239
3985	9	0.17	0.83	5	0.096	0.00332
4152	4	0.07	0.93	4	0.077	0.00598
4320	0	0	1.00	0	-	-

MTTF = 3561.923 ชั่วโมง

รูปที่ 3.2 กราฟฟังก์ชันเวลาก่อนการขัดข้องที่ได้จากข้อมูลของเครื่องจักรกลรถขุดกลุ่มที่ 1-5

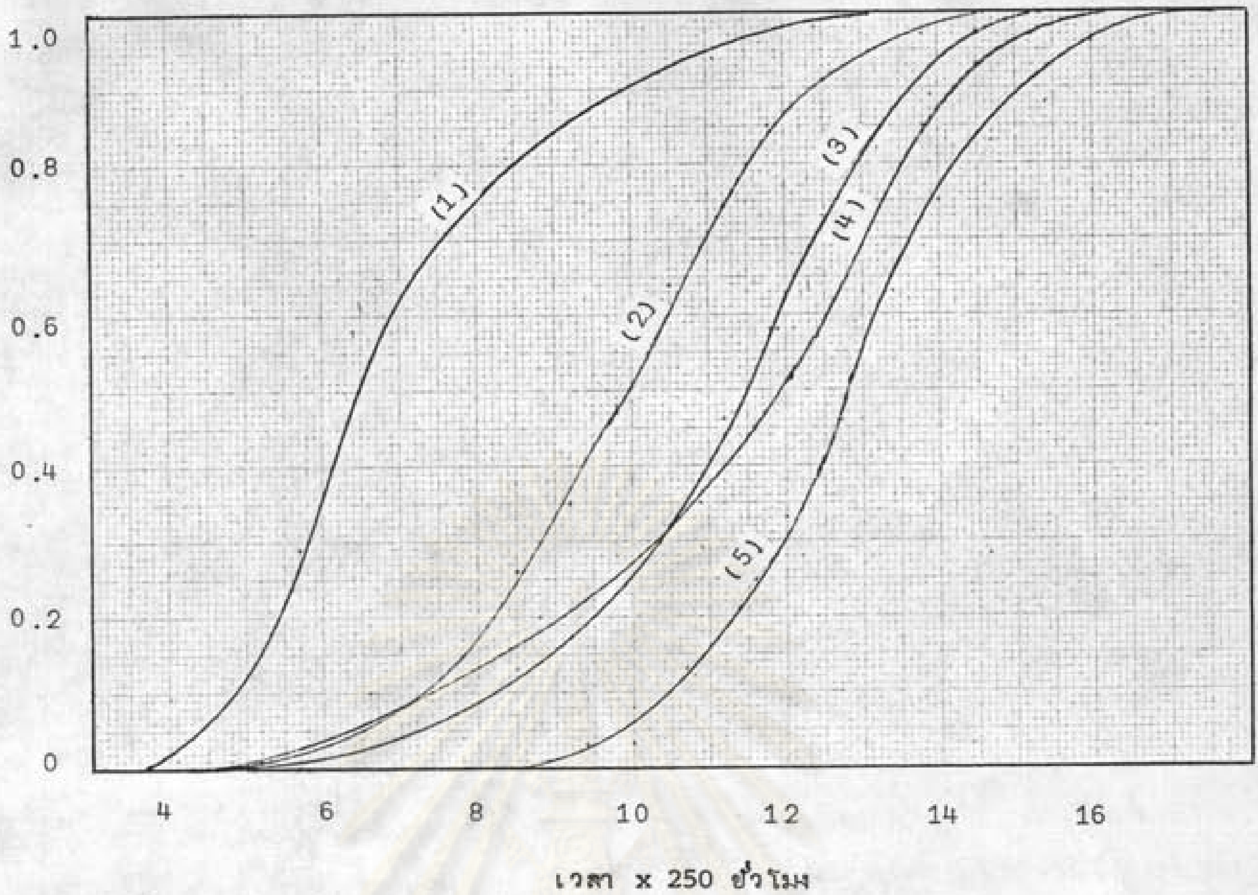

รูปที่ 3.3 กราฟอัตราการขัดข้องที่ได้จากข้อมูลของเครื่องจักรกลรถขุดกลุ่มที่ 1-5

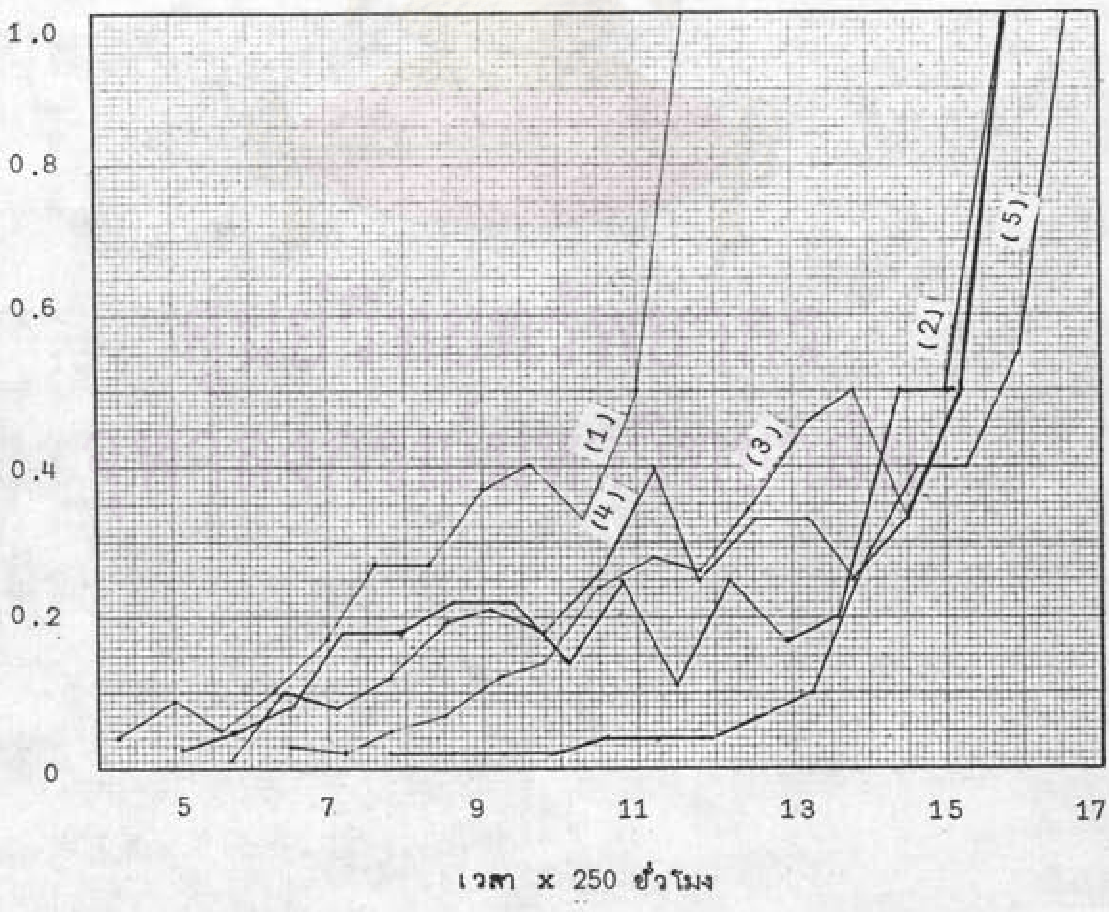

รูปที่ 3.4 กราฟฟังก์ชั่นเวลาก่อนขัดข้องของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทานรายการที่ 1-5

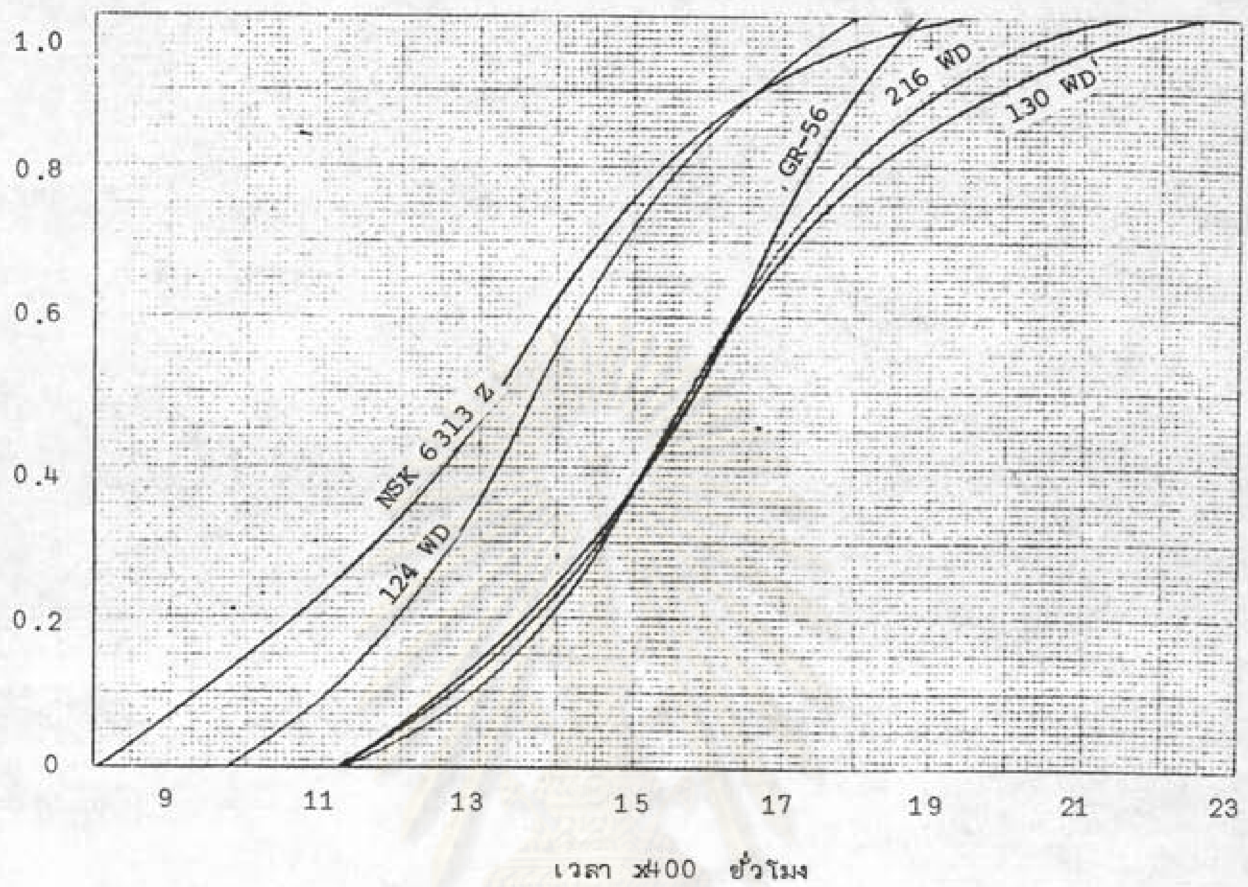

รูปที่ 3.5 กราฟอัตราการขัดข้องของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทานรายการที่ 1-5

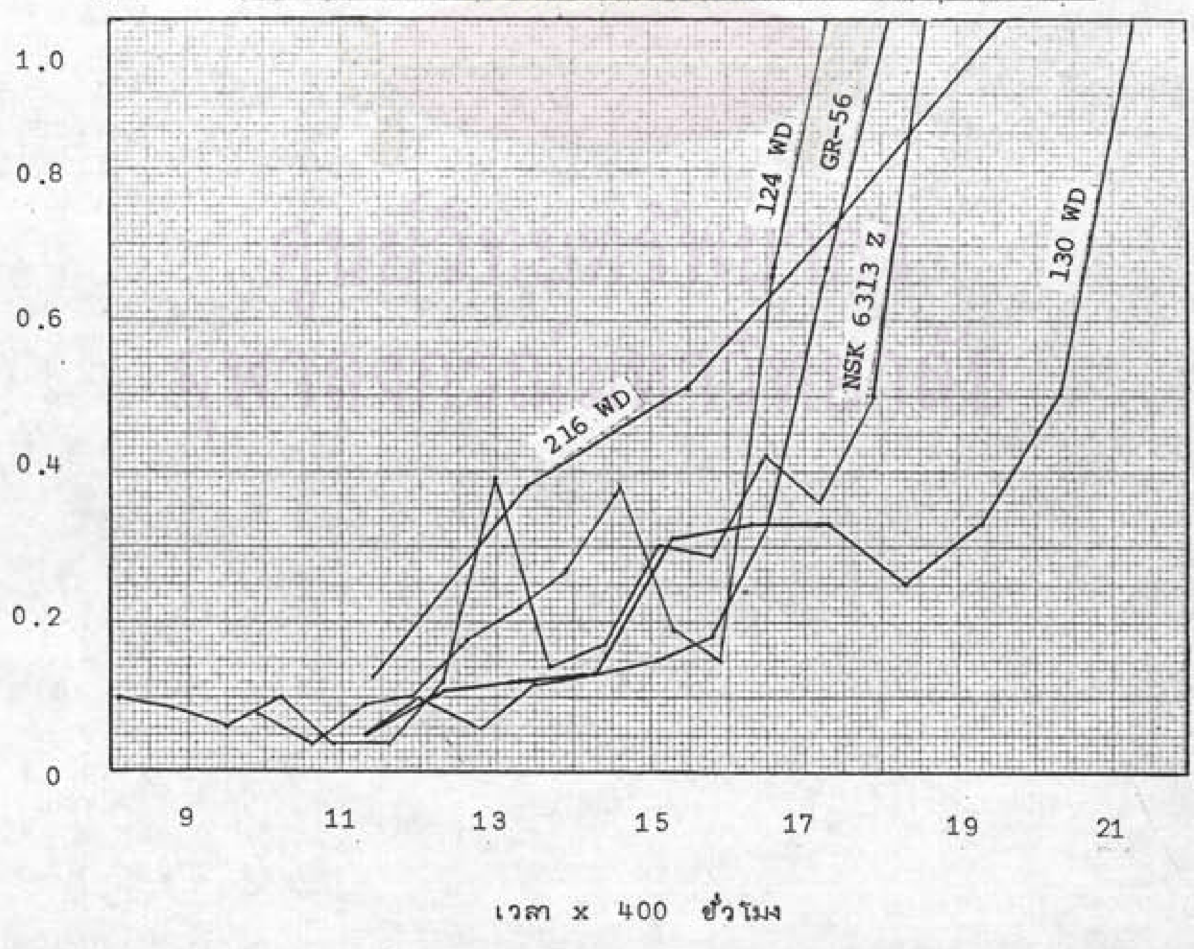

จากรูปที่ 3.2 และ 3.3 แสดงโค้งการกระจายของ F(t) และ r(t) ที่ได้จากข้อมูลการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถขุดกลุ่มที่ 1 - 5 F(t) หรือฟังก์ชั่นการขัดข้อง เป็นค่าการกระจายแบบสะสม (Cumulative distribution function) มีลักษณะรูปแบบการกระจายใกล้เคียงกับการกระจายปกติ, ล้อกนอร์มัล และเวบูล ซึ่งมีความแตกต่างไปจากการกระจายเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล ดังรูปในตารางที่ 9 ของภาคผนวก ก. และรูปที่ 3.3 และ 3.4 แสดงโค้งการกระจาย F(t) และ r(t) ที่ได้จากข้อมูลการขัดข้องของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทานทั้ง 5 รายการ มีฟังก์ชั่นการขัดข้องและรูปแบบอัตราการขัดข้องใกล้เคียงกับการกระจายปกติ, ล้อกนอร์มัล และเวบูล

3.3 <u>การแจกแจงการขัดข้องที่ได้จากการแจกแจงสถิติ</u>

ในการศึกษาถึงการแจกแจงการขัดข้องโดยทั่ว ๆ ไป การแจกแจงสถิติที่นิยมนำมาใช้ได้แก่ การแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล, ปัวซอง, ปกติ, ล้อกนอร์มัล, เวบูล และแกมม่า ซึ่งการแจกแจงเหล่านี้ต่างก็มีรูปแบบและความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้งานแตกต่างกันไป ในการวิจัยนี้ ครั้งแรกได้นำการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยลมาทดลองใช้ในการแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถขุด แต่พบว่าการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยลไม่มีความสัมพันธ์กับเวลาการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถขุด หลังจากได้ทำการทดลองการแจกแจงของข้อมูล (Empirical distribution) แล้วพบว่า มีรูปแบบฟังก์ชั่นการขัดข้อง และรูปแบบอัตราการขัดข้องใกล้เคียงกับการแจกแจงปกติ การแจกแจงล้อกนอร์มัล และการแจกแจงเวบูลจึงได้ทำการศึกษาการแจกแจงดังกล่าวเพิ่มเติม ซึ่งพอเพียงที่จะนำมาใช้สำหรับการแจกแจงการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถขุดที่สามารถซ่อมแซมได้ แต่อย่างไรก็ตาม การแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยลก็ยังมีประโยชน์ในกรณีของระบบที่สามารถทำการซ่อมแซมได้ที่มีข้อมูลน้อยมากจนไม่สามารถทราบรูปแบบการกระจายได้ การแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยลจึงถูกนำมาใช้ในการแจกแจงการขัดข้อง โดยสมมุติฐานให้มีอัตราการขัดข้องคงที่ไม่แตกต่างไปจากอัตราการขัดข้องของข้อมูลที่มีอยู่

สำหรับการขัดข้องของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทาน ได้ใช้การแจกแจงเวบูลอย่างเดียวก็พอเพียง Maze ได้อธิบายเกี่ยวกับการแจกแจงเวบูลที่ใช้เป็นการแจกแจงการขัดข้องว่าเป็นการแจกแจงที่นิยมใช้ทดสอบ อายุการทำงาน (life- testing) ของอุปกรณ์เครื่องจักรกลและอุปกรณ์อิเล็คโทรนิค มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปกรณ์ต่อต้านแรงเสียดทาน (Antifriction - Bearing) และการแจกแจงเวบูลสามารถปรับสภาพ (flexibility) รูปร่างของมันเอง โดยที่การแจกแจงสถิติอื่นไม่สามารถทำได้

การแจกแจงการขัดข้องจะให้รายละเอียดของข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับเวลาที่จะชำรุด โดยมีฟังก์ชั่นความไว้วางใจหรือความเชื่อถือได้ (Reliability function) เป็นตัววัดความสามารถในการทำงานของเครื่องจักรกลหรืออุปกรณ์ จากค่าจำกัดความความเชื่อถือได้หรือ R(t) ตามที่ได้กำหนดไว้ในหัวข้อที่ 3.2 R(t) ขึ้นอยู่กับเวลาและตรงกันข้ามกับฟังก์ชั่นการขัดข้องหรือ F(t) เสมอ ถ้ากำหนดให้ f(t) เป็นฟังก์ชั่นการแจกแจงความน่าจะเป็น (Probability density function) ของเวลาการขัดข้อง ซึ่งก็คือ ความน่าจะเป็นที่เครื่องจักรกลหรืออุปกรณ์จะเกิดขัดข้องในช่วงเวลา t+dt ดังนั้น F(t) จึงเป็นความน่าจะเป็นที่เครื่องจักรกลหรืออุปกรณ์จะเกิดขัดข้องในช่วงเวลา 0-t กำหนดได้ดังนี้

$$F(t) = \int_0^t f(t)\, dt$$

และ

$$R(t) = 1-F(t)$$

ความน่าจะเป็นที่เครื่องจักรกลหรืออุปกรณ์จะเกิดขัดข้องในช่วงเวลาจาก t ถึง t+dt คือ F(t+dt) - F(t) และความน่าจะเป็นที่มีเงื่อนไข (Conditional probability) ของการขัดข้องในช่วงเวลานี้ ถ้ากำหนดให้เป็นเครื่องจักรกลหรืออุปกรณ์ที่ยังใช้งานได้ (Survive) มาจนถึงเวลา t จะเท่ากับ (F(t+dt) - F(t))/R(t) ถ้าทำการหารด้วย dt จะได้อัตราการขัดข้องเฉลี่ยในช่วงเวลาระหว่าง t ถึง t+dt หรือ

$$\frac{F(t + dt) - F(t)}{dt} \cdot \frac{1}{R(t)}$$

ทำการลิมิต dt เข้าสู่ 0 จะได้อัตราการขัดข้องที่เวลาหนึ่ง (Instantaneous failure rate) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า อัตราการขัดข้องต่อหน่วยเวลา (Failure rate)

$$r(t) = \frac{F'(t)}{R(t)}$$

เมื่อ $F'(t)$ เป็นอนุพันธ์ (derivative) ของ $F(t)$ ที่เวลา t

ดังนั้น $$r(t) = \frac{f(f)}{R(t)} = \frac{f(t)}{1-F(t)}$$

เวลาเฉลี่ยการขัดข้อง (MTTF) $= \int_0^{\infty} t\, f(t)\, dt$

เมื่อ $f(t)\, dt$ เป็นความน่าจะเป็นของเวลาก่อนการขัดข้อง (TTF) ที่เวลา t

ความสัมพันธ์ของพารามิเตอร์ การขัดข้องเหล่านี้กับการแจกแจงสถิติ, $f(t)$ จึงเป็นค่าฟังก์ชั่นการแจกแจงความน่าจะเป็นหรือ P.df. และ $F(t)$ เป็นฟังก์ชั่นการแจกแจงความน่าจะเป็นสะสม หรือ c.d.f. ของการแจกแจงสถิติ มีสูตรสำหรับใช้ในการคำนวณค่าพารามิเตอร์การขัดข้องจากการแจกแจงสถิติที่นำมาประยุกต์ ได้อธิบายไว้ในภาคผนวก ก.

ในหัวข้อนี้จะแสดงรายละเอียดในการคำนวณพารามิเตอร์การขัดข้องจากการแจกแจงเวบูล โดยใช้ข้อมูลเวลาขัดข้องของเครื่องจักรกลรถยุตกลุ่มที่ 1 เพื่อเป็นตัวอย่างหนึ่ง

ขั้นที่ 1 ทำการหาพารามิเตอร์สถิติเวบูลจากข้อมูลเวลาขัดข้องทั้งหมด จำนวน 24 ข้อมูล (จากตารางที่ 2.11) พารามิเตอร์เวบูลประกอบด้วย

β = เชฟพารามิเตอร์ (Shape parameter ar weibull slope)

σ = สเกลพารามิเตอร์(Scale parameter or characteristic life)

γ = โลเกชั่นพารามิเตอร์ (Location parameter)

การขัดข้องของเครื่องจักรกลรถขุดสามารถเกิดขึ้นได้ทุกเวลา ตั้งแต่เวลาเริ่มต้นใช้งาน โลเคชั่นพารามิเตอร์เป็นเวลาที่เครื่องจักรกลรถขุดไม่มีโอกาสเกิดขัดข้องในช่วงเวลาเริ่มต้นจึงเท่ากับศูนย์

พิจารณาฟังก์ชั่นการแจกแจงสะสมของเวลา , $F(t) = 1-e^{-(t/\sigma)^{\beta}}$ ถ้าจัดให้อยู่ในรูปล็อกปกติ (Natural logarithm) 2 ครั้ง จะได้

$$\ln\left[\ln \frac{1}{1-F(t)}\right] = \beta \ln t - \beta \ln\sigma$$

หรืออยู่ในรูปมาตรฐาน $\ln t = \frac{1}{\beta} \ln\left[\ln \frac{1}{1-F(t)}\right] + \ln\sigma$

$$X = (1/\beta)\ Y+A$$

ทำการพล๊อตเส้นตรงที่ตั้งฉาก (x,y) บนกระดาษกร๊าฟเวบูล (Weibull paper) เส้นตรงจาก $X = \ln t$ และ $Y = \ln\ \ln (1/(1 - F(t))$ ด้วยค่า $F(t)$ ที่ได้จากการแจกแจงข้อมูลในตารางที่ 3.8 แล้วทำการประมาณค่าพารามิเตอร์เวบูล β ซึ่งเป็นความชันของเส้นตัด และ x - intercept จึงจะหาค่าพารามิเตอร์เวบูล σ ได้ โดย

$$\sigma = \exp\left[\frac{-x \ln t}{\beta}\right]$$

กระดาษกร๊าฟเวบูลมีชื่อเรียกทางการค้าว่า เวบูลเปเปอร์ (Weibull paper) มีลักษณะคล้ายกับกระดาษกร๊าฟล๊อก-ล๊อกทั่วไป (Log-log paper) และมีสเกลเวบูลกำกับอยู่

ในการศึกษาวิจัยนี้จะทำการประมาณค่าพารามิเตอร์เวบูล β และ σ ด้วยวิธีการโปรแกรมคอมพิวเตอร์จากหลักการเดียวกับการพล๊อตบนกระดาษกร๊าฟเวบูล และกำหนดให้

T(I) = เวลาชั่วโมงของแต่ละชั้นที่แจกแจง

F(I) = ค่าแจกแจงความถี่ การขัดข้องสะสมจากข้อมูล

N = จำนวนชั้นที่ทำการแจกแจง

ทั้ง 3 ค่าได้มาจากตารางที่ 3.8

ทำการหาค่า Y(I) จาก Y = log log 1/(1-F(t)) และใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Least - square fitting) เพื่อหาความชันของเส้นข้อมูล

เมื่อ β เป็นความชัน (slope) สูตรการหาความชันโดยทั่ว ๆ ไป แสดงได้ดังนี้

$$\text{Slope} = \frac{N\sum_{I=1}^{N} YITI - (\sum_{I=1}^{N} TI)(\sum_{I=1}^{N} YI)}{N\sum_{I=1}^{N} TI^2 - (\sum_{I=1}^{N} TI)^2}$$

จัดทำเป็นตารางคำนวณเพื่อหาความชันตามตารางที่ 3.13 จากตารางคำนวณค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรได้จากค่าสังเกตุดังนี้

$$YITI = YITI + Y(I) . \log (T(I+1))$$

$$YI = YI + Y(I)$$

$$TI = TI + \log(T(I+1))$$

TI^2 หรือ $TI2 = TI2 + (\log(T(I+1)))^2$

ค่าส่วนบน (Upper) จึงเท่ากับ (N.YITI) - (YI.TI)

ค่าส่วนล่าง (Lower) เท่ากับ $(N.TI2) - (TI)^2$

ดังนั้น ความชันหรือ $\beta = \dfrac{(N.YITI) - (YI\ TI)}{(N.TI2) - (TI)^2}$

ที่ T = 1 ค่า F(1) = 0.0417

$Y(I) = \log \log (1/(1-0.0417)) = -3.16$

$YITI = 0 + (-3.16) .\log (1245) = -22.5$

$YI = 0 + (-3.16) = 3.16$

$TI = 0 + \log (1245) = 7.13$

$TI2 = 0 + (\log (1245))^2 = 50.79$

ที่ I = 2 ค่า F(2) = 0.125

$Y(I) = \log \log (1/(1-0.125)) = - 2.01$

$YITI = (-22.5) + (-2.01. \log (1410)) = - 37.09$

$YI = (-3.16) + (-2.01) = - 5.17$

$TI = 7.13 = \log (1410) = 14.38$

$TI2 = 50.79 + (\log (1410))^2 = 103.37$

ตารางที่ 3.13 การหาความชันด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Least - square fitting)

I	T (I)	F (I)	Y (I)	YITI	YI	TI	TI2
1	1080	0.042	-3.16	-22.49	-3.16	7.13	50.79
2	1245	0.125	-2.01	-37.09	-5.17	14.38	103.37
3	1410	0.167	-1.70	-49.62	-6.87	21.74	157.57
4	1575	0.250	-1.25	-58.91	-8.12	29.20	213.25
5	1740	0.375	-0.75	-64.62	-8.87	36.75	270.29
6	1905	0.542	-0.25	-66.51	-8.62	44.39	328.58
7	2070	0.667	0.09	-65.79	-8.53	52.10	388.06
8	2235	0.792	0.45	-62.28	-8.08	59.88	448.64
9	2400	0.875	0.73	-56.54	-7.35	67.73	510.26
10	2565	0.916	0.91	-49.33	-6.44	75.65	576.86
11	2730	0.958	1.16	-40.12	-5.28	83.62	636.39
12	2895	0.9999	2.22	-18.37	-3.07	91.64	700.81

ทำการคำนวณจนหมดขั้นเวลา (I) ที่ 12 ด้วยวิธีการดังกล่าว

ค่าความชันหรือ $\beta = \dfrac{(12\text{x}(-18.366)) - (-3.07\text{x}91.6431)}{(12\text{x}700.81) - (91.6431)^2}$

$$= \frac{60.97}{11.26} = 5.415$$

และค่า $\sigma = \text{Exp}\left[\dfrac{(5.415\text{x}91.6431) - (-3.07)}{12\text{x}5.415}\right]$

$$= \text{Exp}\left[7.6842\right] = 2173.73$$

ขั้นที่ 2 เป็นการแจกแจงการขัดข้องด้วยการแจกแจงเวบูลที่มีพารามิเตอร์ β = 5.42 และ σ = 2173 ชั่วโมง มีสูตรสำหรับคำนวณพารามิเตอร์การขัดข้อง ดังนี้

$$\text{P.d.f. หรือ } f(t) = \frac{\beta t^{\beta-1}}{\sigma^{\beta}} \exp\left[-\left(\frac{t}{\sigma}\right)^{\beta}\right]$$

$$\text{C.d.f. หรือ } F(t) = 1-\exp\left[-\left(\frac{t}{\sigma}\right)^{\beta}\right]$$

$$r(t) = \frac{\beta\,(t)^{\beta-1}}{\sigma^{\beta}}$$

$$\text{และ MTTF} = \sigma\,\Gamma\left(\frac{1+\beta}{\beta}\right)$$

t เป็นเวลา (ชั่วโมง) การทำงานของเครื่องจักรกลรถยุด ที่ t = 1,000 ชั่วโมง จะมีพารามิเตอร์การขัดข้อง (Failure parameters) ดังนี้

$$f(1000) = \frac{(5.42)\ (1000)^{5.42-1}}{2174^{5.42}} \exp\left[-\left(\frac{1000}{2174}\right)^{5.42}\right]$$

$$= 0.00008$$

เป็นค่าความน่าจะเป็นที่เครื่องจักรกลรถยุดจะเกิดการขัดข้องที่เวลา 1,000 ชั่วโมง แต่ในวิธีการโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้กำหนดค่า f (t) เป็นความน่าจะเป็นสะสมที่เครื่องจักรกลรถยุดจะเกิดการขัดข้องในช่วงเวลา 950-1000 ชั่วโมง คือมีค่า dt เท่ากับ 50 ชั่วโมง และสำหรับการแจกแจงการขัดข้องของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทานได้กำหนด dt ไว้เท่ากับ 100 ชั่วโมง

ดังนั้น f (t-dt,t) ของเครื่องจักรกลรถยุดเท่ากับ

$$\int_{t-dt}^{t} \frac{\beta t^{\beta-1}}{\sigma^{\beta}} \exp\left[-\left(\frac{t}{\sigma}\right)^{\beta}\right] dt$$

$$f\ (950,1000) = \int_{950}^{2000} \frac{(5.42)\ t^{5.42-1}}{2174^{5.42}} \exp\left[-\left(\frac{t}{2174}\right)^{5.42}\right]$$

$$= 0.0044$$

$$F\ (1000) = 1\text{-}\exp\left[-\left(\frac{1000}{2174}\right)^{5.42}\right]$$

$$= 0.0148$$

$$R\ (1000) = 1 - 0.0148$$

$$= 0.9852$$

$$r\ (1000) = \frac{5.42\ (1000)^{5.42-1}}{2174^{5.42}}$$

$$= 0.00008$$

และ

$$MTTF = 2174\,\Gamma\left(\frac{1+5.42}{5.42}\right)$$

$$= 2005 \text{ ชั่วโมง}$$

MTTF เป็นค่าเวลาเฉลี่ยก่อนการขัดข้องทั้งหมด เป็นค่าคงที่ แต่ค่า f (t), F (t), R (t) และ r (t) จะเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาของฟังก์ชั่นเวบุล การหาผลลัพธ์ของพารามิเตอร์การขัดข้องที่เปลี่ยนแปลง จึงขึ้นอยู่กับเวลา ในภาคผนวก ค. แสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล, ปกติ, ล็อกนอร์มัลและเวบุล โดยกำหนดเวลาสูงสุดในการคำนวณไว้ 5,000 และ 10,000 ชั่วโมง สำหรับเครื่องจักรกลรถขุดและตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทาน ตามลำดับ นำผลลัพธ์ที่ได้มาพล็อตกราฟดังแสดงในรูปที่ 3.6 - 3.11

สำหรับการแจกแจงการขัดข้องที่ได้จากการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล, ปกติและล็อกนอร์มัล จะไม่ขอกล่าวรายละเอียดในหัวข้อนี้ เนื่องจากมีขั้นตอนตามที่กล่าวมาและได้แสดงวิธีการคำนวณไว้ในภาคผนวก ก.

รูปที่ 3.6 - 3.10 แสดงโค้งการกระจายการขัดข้อง F (t) ของเครื่องจักรกลรถยุดกลุ่มที่ 1-5 จากการแจกแจงของข้อมูล (DAT) เปรียบเทียบกับที่ได้จากการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล (Exp), ปกติ (NOR), ล็อกนอร์มัล (LOG) และเวบูล (WEI) จะพบว่าผลลัพธ์ที่วิเคราะห์ได้จาก NOR, LOG และ WEI มีลักษณะการกระจายการขัดข้องใกล้เคียงกับข้อมูลจริง เว้นแต่รูปที่ 3.8 ซึ่งแสดงโค้งการกระจายการขัดข้องของเครื่องจักรกลกลุ่มที่ 4 โค้งของ WEI แตกต่างไปจากโค้งของ DAT จนเห็นได้ชัด ที่ช่วงเวลา 2300 - 3250 ชั่วโมง

ในการกำหนดแผนการบำรุงรักษา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะลดการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถยุดในระหว่างเวลาปฏิบัติงาน จึงใช้วิธีการบำรุงรักษาเพื่อการป้องกัน (Preventive Maintenance) ก่อนที่เครื่องจักรกลรถยุดจะขัดข้อง การกำหนดเวลาทำการบำรุงรักษาจึงต้องกำหนดเวลาขึ้นก่อนเวลาเฉลี่ยก่อนการขัดข้อง (MTTF) ดังนั้นค่าความน่าจะเป็นของพารามิเตอร์การขัดข้องที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา f (t), F (t), R (t) และ r (t) ที่จะนำมาใช้ศึกษาในการวางแผนดังกล่าว จึงอยู่ที่ช่วงเวลาเริ่มต้นใช้งานจนถึงที่เวลาเฉลี่ยการขัดข้อง จากรูปที่ 3.6 - 3.10 ที่ช่วงเวลา 0 – MTTF เส้นโค้งการกระจายปกติมีความเหมาะสม (Fitting) กับเส้นโค้งการกระจายของข้อมูลได้ดีที่สุด และในตารางที่ 3.14 แสดงเวลา MTTF ที่ได้จากการแจกแจงสถิติต่าง ๆ

ตารางที่ 3.4 MTTF ของเครื่องจักรกลรถขุดที่ได้จากการแจกแจงสถิติ

เครื่องจักรกลฯ	การแจกแจงปกติ	การแจกแจงล็อกนอร์มัล	การแจกแจงเวบูล
กลุ่มที่ 1	2042.50	2048.96	2004.94
กลุ่มที่ 2	2350.50	2351.06	2478.26
กลุ่มที่ 3	2790.00	2792.30	2808.26
กลุ่มที่ 4	2452.50	2453.10	2548.12
กลุ่มที่ 5	3561.92	3567.04	3440.10

หน่วยเวลา : ชั่วโมง

รูปที่ 3.11 แสดงโค้งการกระจายการขัดข้อง F (t) จากข้อมูลตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทานจำนวน 5 รายการ เปรียบเทียบกับที่ได้จากการแจกแจงเวบูล และแสดงให้เห็นว่าการกระจายเวบูลใกล้เคียงกับการกระจายของข้อมูลทุกรายการ และในตารางที่ 3-15 แสดงเวลาเฉลี่ยการขัดข้อง หรืออายุการใช้งาน (Useful-life) ของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทาน

ตารางที่ 3.15 NTTF ของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทานที่ได้จากการแจกแจงเวบูล

หมายเลขอุปกรณ์	216 WD	GT-56	124 WD	130 WD	NSK 6313 Z
MTTF (ชั่วโมง)	6316.52	6119.13	5429.11	6506.55	5078.16

รูปที่ 3.6 แสดงเส้นโค้งการกระจายการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถยุดกลุ่มที่ 1

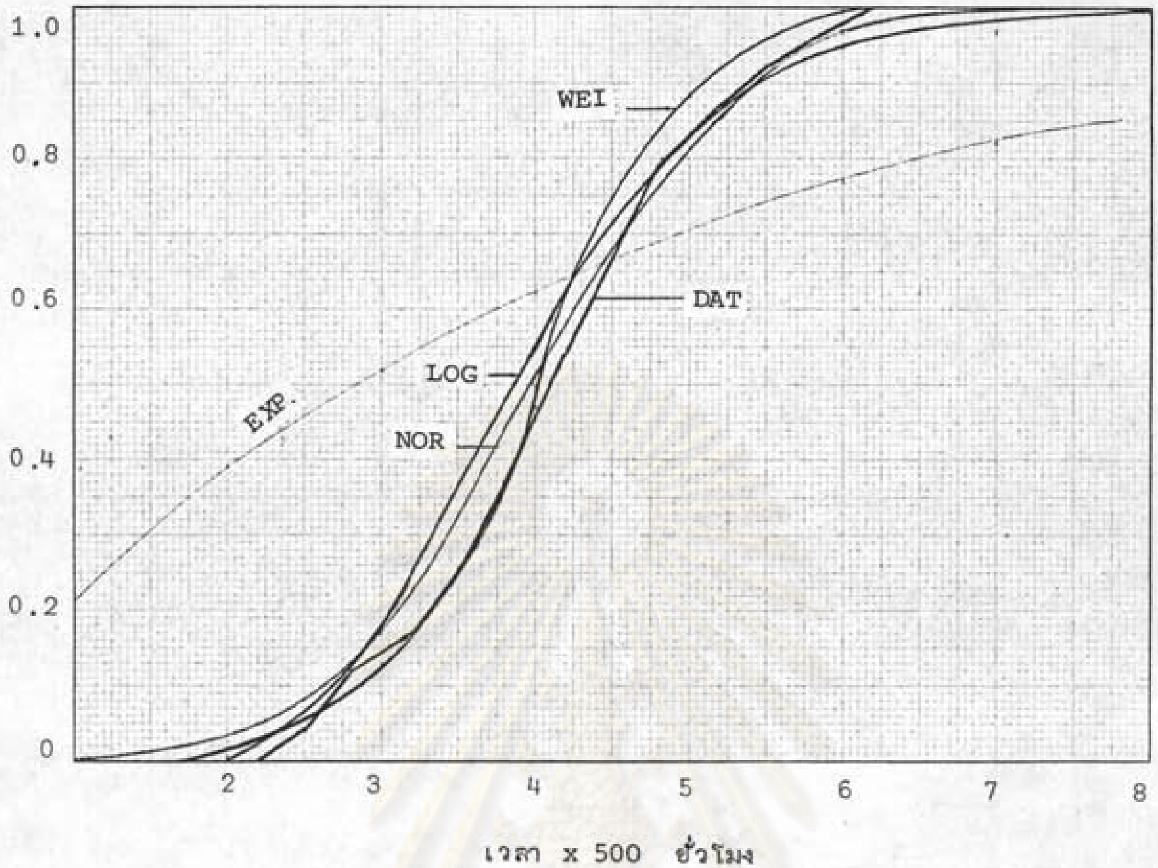

รูปที่ 3.7 แสดงเส้นโค้งการกระจายการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถยุดกลุ่มที่ 2

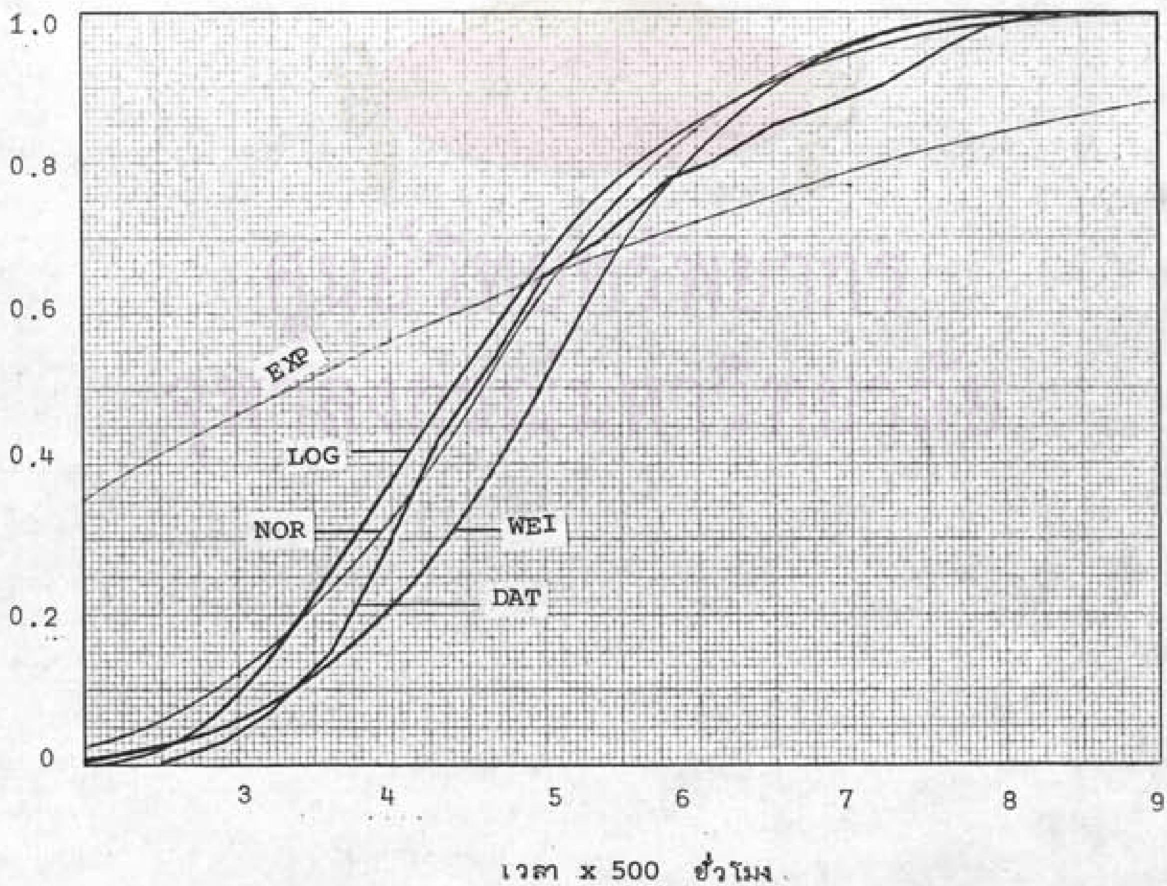

รูปที่ 3.8 แสดงเส้นโค้งการกระจายการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถยุดกลุ่มที่ 3

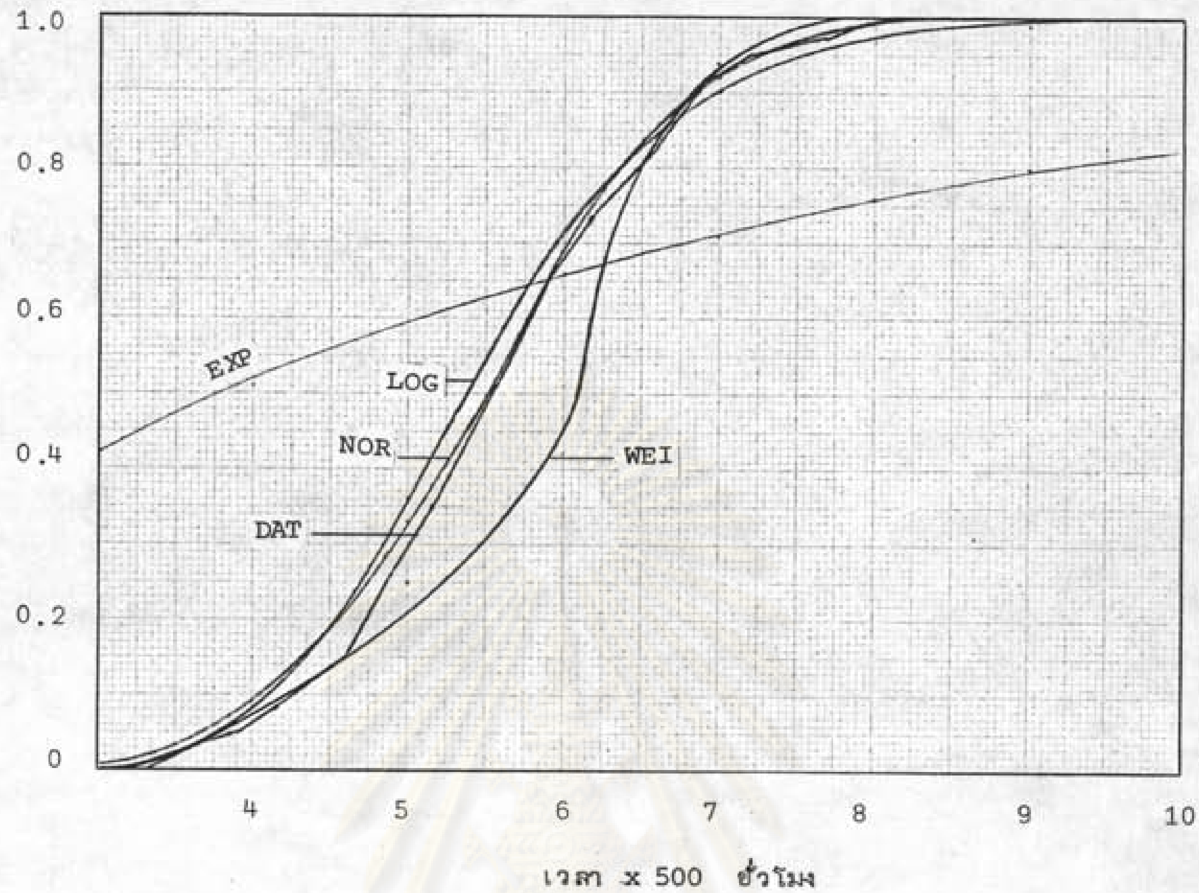

รูปที่ 3.9 แสดงเส้นโค้งการกระจายการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถยุดกลุ่มที่ 4

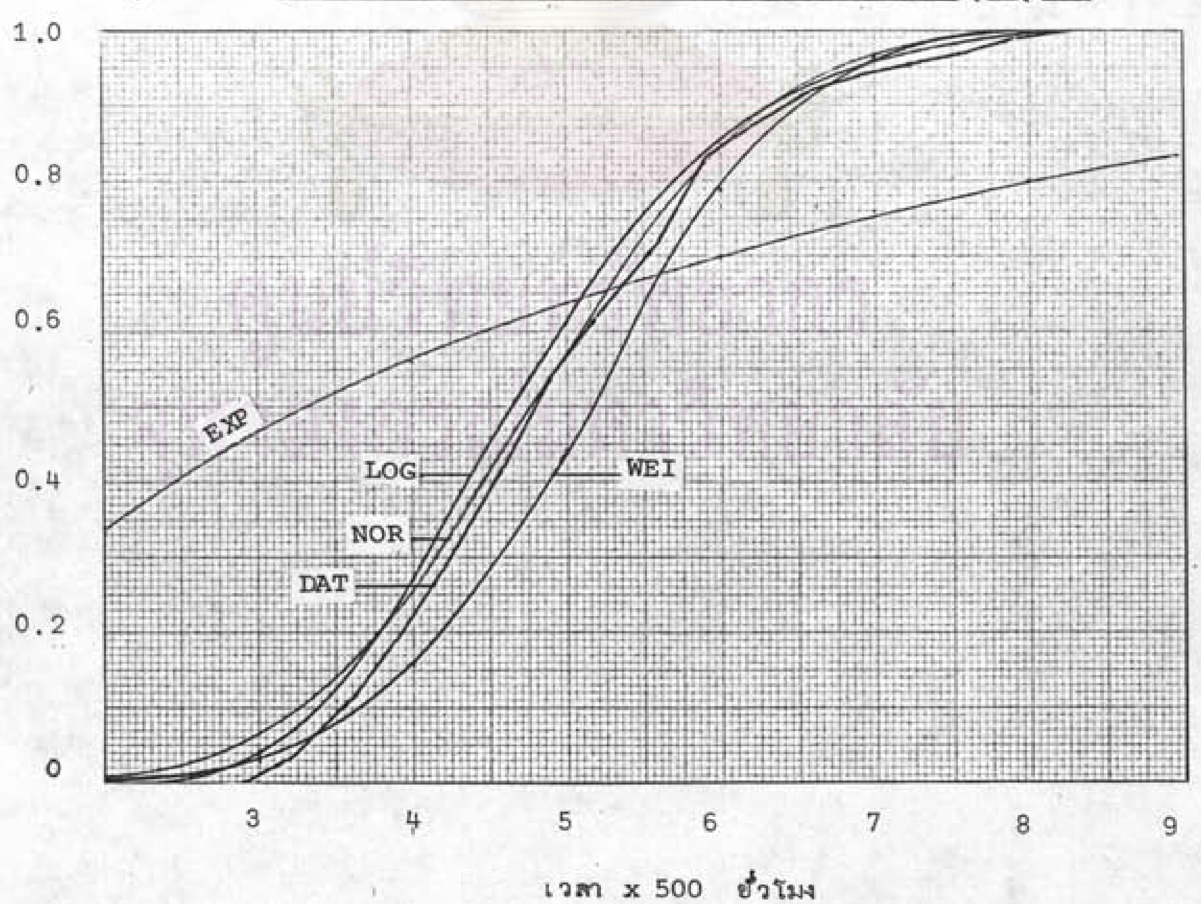

สรุปได้ว่าการแจกแจงสถิติที่นำมาใช้ในการแจกแจงการขัดข้องของระบบที่มีการบำรุงรักษามีอยู่หลายชนิด แต่ละชนิดจะให้รูปแบบฟังก์ชั่นการแจกแจงแตกต่างกันไป ข้อมูลเวลาก่อนการขัดข้องของเครื่องกลรถขุดที่มีอยู่มากพอที่จะวัดการกระจายได้ และนำมาทดสอบความเหมาะสมของการแจกแจงกับการแจกแจงเอ็กซ์โปเน็นเชี่ยล ปกติ ล็อกนอร์มัลและเวบูล ซึ่งจะได้นำการแจกแจงสถิตินี้มาใช้เป็นสมมุติฐาน แทนการแจกแจงที่ได้จากข้อมูล เนื่องจากว่า การแจกแจงสถิติจะให้ค่าพารามิเตอร์การขัดข้องได้สมบูรณ์กว่า ตามเวลาที่เราต้องการทราบ และไม่แตกต่างไปจากข้อมูลจริง ที่ให้รายละเอียดเพียงหยาบ ๆ มากนัก และจากการแจกแจงสถิติที่ยอมรับได้ทั้ง 3 ชนิดนี้ การแจกแจงปกติมีการกระจายใกล้เคียงกับข้อมูลจริงมากที่สุดในช่วงเวลาหนึ่งที่ต้องการนำมาใช้ศึกษา เพื่อการกำหนดแผนการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลรถขุด และสำหรับการแจกแจงการขัดข้องของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทาน ได้ทดลองใช้สมมุติฐานการแจกแจงเวบูลชนิดเดียว เนื่องจาก การแจกแจงเวบูล เป็นที่นิยมใช้หาอายุการใช้งานของอุปกรณ์ต่อต้านแรงเสียดทาน (Anti friction bearing life) มากกว่าการแจกแจงชนิดอื่น มีสูตรในการคำนวณไม่ยุ่งยากนัก และจากการทดสอบความเหมาะสมของการแจกแจง ก็พบว่า มีความเหมาะสมกับการกระจายของข้อมูลเวลาการขัดข้อง ของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทานทุกรายการ

รูปที่ 3.10 <u>แสดงเส้นโค้งการกระจายการขัดข้องของเครื่องจักรกลรถขุดกลุ่มที่ 5</u>

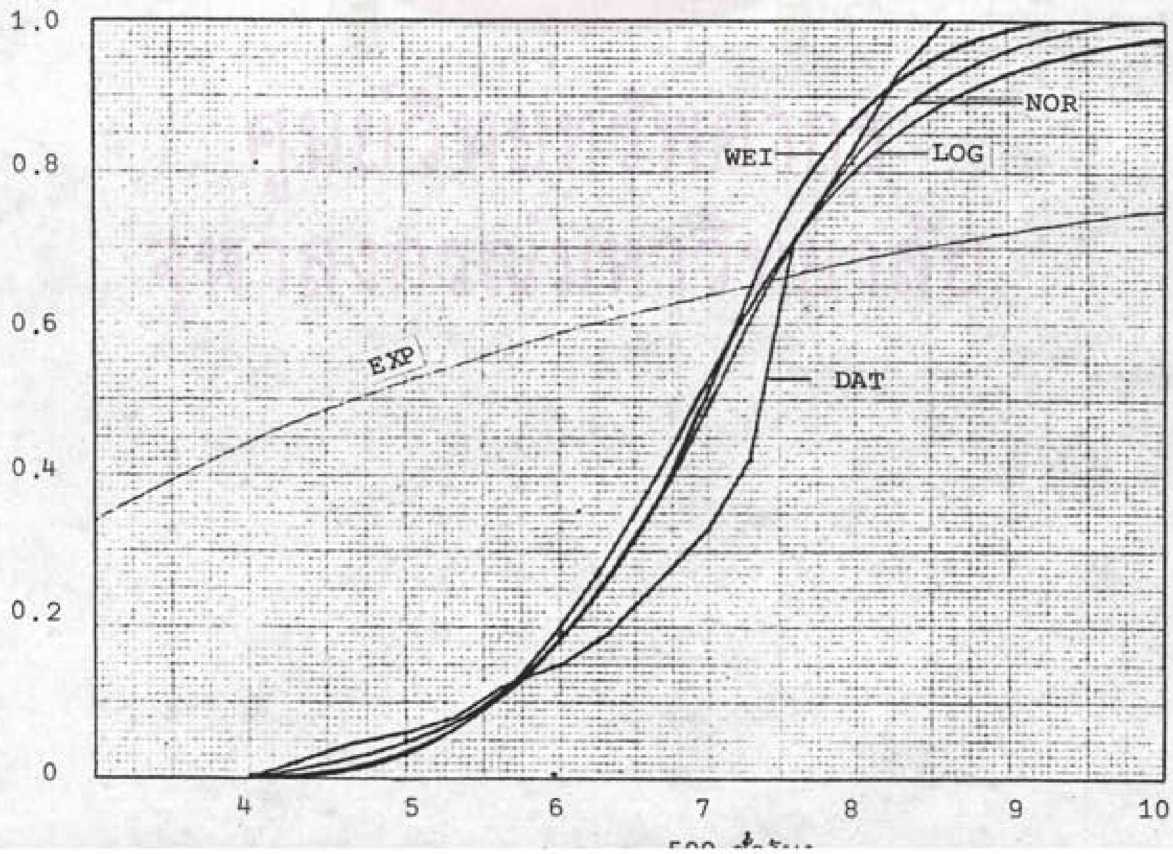

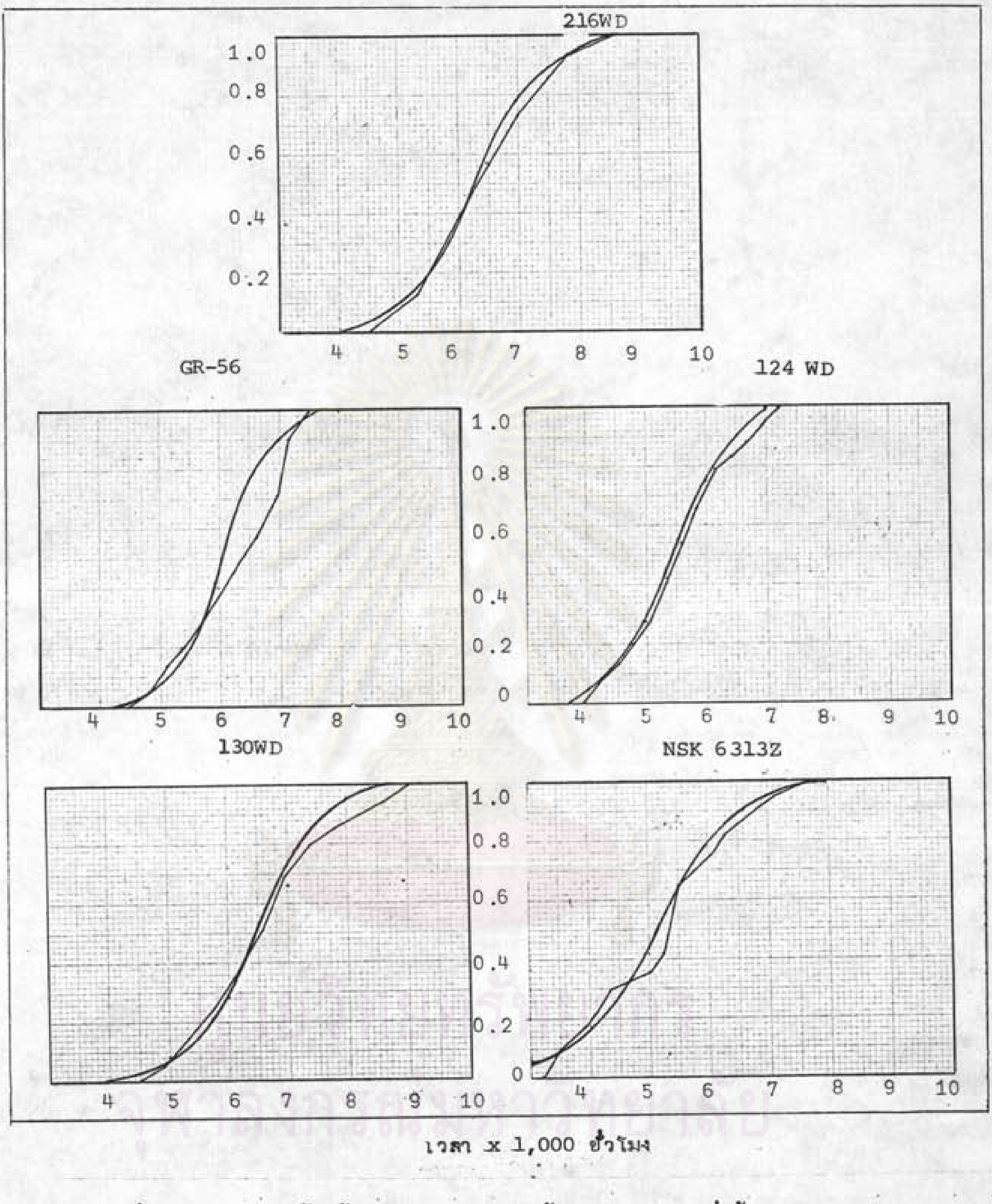

รูปที่ 3.11 แสดงเส้นโค้งการกระจายการขัดข้องของตลับลูกปืนต่อต้านแรงเสียดทาน 5 รายการ